



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXV. De Exactione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

licis vel per culpam, vel per contumaciam res emta amittitur, toties de evictione agi nequit, quia facta illegitima non debent tertio innocenti nocere.

Exempl. ita ergo si emtor ultro restituit & iustas exceptiones neglexerit l. 17. ff. de evict. si à iudice incompetente sit condemnatus, contra venditorem de evictione agi nequit. Brunnem. ad l. 56. n. 3. ff. eod. Idem est, si facto principis minus iudicis seu iuste res fuerit evicta. h. Lucius 11. ff. eod. aut per qualemunque violentiam ablata. Dör Gewalt ist man zu wehren nicht schuldig. DD. in l. fin. C. de act. emti.

Amplia: ut procedat, etiam si conventum, ut, quocunque modo res evinceretur, evictio tamen præstetur; nam semper subintelligendum, si res iudicis fuerit evicta. Brunnem. ad d. l. Lucius 11. num. 4.

IV.

Venditores unius rei in solidum & pro indiviso de evictione tenentur. Gail. L. 2. obs. 14.

V.

Cohæres sibi invicem tenentur de evictione, nisi aliter convenerit. l. si familia 14. C. de evict. Schneidew. in §. 20. Instit. de action. in act. fam. ercisc. n. 17.

VI.

Actio pro evictione tollitur spatio triginta annorum. Hartm. Pistor. obs. 1. tit. 29. n. 5.

CAP. XXV.
De Evidentia, Manifesto, Notorio.

Axioma I.

Evidentia est loco probationis, cap. Evidentia 9. de accusat. Hippolyt. in rubr. de probat. ubi n. 157. dicit hanc probationem esse multum privilegiam, & aliis omnibus præferri ex Rom. consil. 104. pater reverende. in fin. per §. ult. Instit. de grad. l. testium 3. de testib. l. inde Nematius 23. §. fin. ad L. Aquil. cum aliis quæ cumulat n. 158. 159. usque ad num. 166. probatio enim, quæ fit per evidentiam facti, multum rem declarat, adeo ut dicebat Bald. consil. 379. num. 6. vol. 1. quod oculus videt, nemo fideliter negat, & quod patet expresse, non est probare necesse. Curt. consil. 70. n. 18. Bertazol. lib. 1. consil. decis. 1. n. 25. cum testis sit, quæ corrumpi vel subornari non potest. Idem consil. 41. n. 74. fortiorque de mundo, gloss. in c. ad nostrum. in verb. restitutio. de iurejur. imò evidentia & inde nata præsumptio adeo fortis est præsumtio, ut ob eam omnes aliæ præsumptiones rejiciantur, cap. fin. de præscript. cap. super hoc de renunc. Cacher. decis. 30. n. 5. & decis. 154. n. 13. Regn. Sixtin. 2. Consil. Marburg. 8. n. 29. unde nunquam prohibita est hæc probatio; nec ulli denegatam fuisse putandum est. Alciat. in tract. de præsumpt. Per evidentiam enim res notoria & manifesta redditur. cap. manifestat. 2. quest. 1. atque ideo præferenda, l. Magistris. 7. Cod. de profess. Zals. consil. 15. n. 24. lib. 1. Port. consil. 209. num. 110. cum ea omnes superet probationes. Jals. in l. fin. col. fin. ff. de in litem jur.

Boll. in suis var. tract. crim. in 1. tit. de dilect. num. 24. Johan. Bapt. Plot. in repet. l. si quando. num. 777. Cod. unde vi. Farin. 1. consult. decis. 7. num. 9.

II.

Evidens & notorium dici non potest, quando dubitationem & disceptationem recipere potest. Franc. in cap. dilecto. n. 153. ad fin. vers. intellige. & num. 168. in fin. extr. de appellat. Dec. in cap. ex parte. n. 2. vers. quinq. fallit. de offic. delegat. quos refert & sequitur Cephal. consil. 201. vol. 1. Farin. 1. consil. crim. 85. n. 140.

III.

Evidentia facti est testis, qui subornari non potest, & admittitur etiam post publicationem testium. Roin. consil. 149. n. 5. in 4. Plot. in repet. l. si quando. C. unde vi. num. 777. & 808. Bertazol. 1. consil. decis. conf. 79. n. 34. imò convincit testes de falso. Bald. in l. si quis testibus. in fin. & ibi Salicet. n. 22. C. de testib. Martil. in rubr. de probat. n. 161. Boll. in suis var. tract. crim. in 1. tit. de delictis. n. 24. & 25. ubi ait: quod ex ea cognoscatur, an testes verum dicant. idem late tradit de Evidentia facti. Johan. Baptist. Plot. in repet. l. si quando. n. 777. C. unde vi. vid. & Hier. de Mont. in tract. fin. reg. cap. 30. n. 2.

CAP. XXV.
De Exactione.

Axioma I.

Contra bonam fidem est bis idem debitum exigere. l. bona fides 34. de Reg. jur. l. Titia 34. §. qui invita 5. de legat. 2. Carpzov. 3. Jurisprud. Constit. 10. defin. 14. n. 6.

Limitatur hæc regula, nisi eadem res debeatur ex diversis causis, quæ non sunt incompatibiles. l. si is, qui Stichum 18. de Oblig. & act. Carpzov. P. 3. Constit. 18. defin. 26. n. 9.

II.

Qui non potest exigere, nec potest à sponte solvente recipere. cap. exigit 2. de cens. in 6. cap. statutum 11. §. si quid autem. de cens. in 6. Dec. in l. invitus 156. §. quod cuique 4. n. 2. de Reg. jur. Itaque miles à provincialibus nullas Cœnas, i. e. Discretionem exigere, nec à sponte offerentibus accipere potest. N. 130. cap. 4. l. 3. C. de erogat. milit. annonæ. Perez. ibid. n. 10. 11. 12. nec balneum ab hospite petere l. 6. C. de metat. nec quicquam à sponte offerentibus accipere possunt l. 5. C. eod. Perez. C. ibid. n. 5. seq. si verò quid extorqueant, gravissimè sunt puniendi, Perez. ib. n. 13. seq. quando autem salaria non præstantur, victus militi præstandus est. Perez. Cod. de salgamo n. 16. seqq. Brunnem. Cod. eod. quantum verò milites miseros provinciales terrere soleant, experientia satis notum est hoc exulceratò seculo, quo omnis disciplina prorsus collapsa est, & istud hominum genus ferè omnia pro lubitu agere solet. Franzk. L. 1. Resol. 10. n. 21.

Limita: Nuncii latitiæ publicæ nihil exigere, modicum tamen accipere possunt tot. tit. Cod. publ. latit.

III.

Exactio tam privatorum Creditorum, quam publi-

publicorum tributorum absque violentiâ & injuriâ subditorum per officiales fieri debet. Perez. *C. de Exact. Trib. num. 16.* præsertim circa usuras præses provinciæ non acerbum se exactorem, nec contumeliosum præbeat, sed moderatum & cum efficaciâ benignum & cum instantiâ humanum; nam inter insolentiam incuriosam & diligentiam non ambitiosam multum interest. *l. 33. ff. de usur.* Perez. *Cod. de debitor. Civit. n. 2.* Exactores verò immodesti severe puniuntur. Perez. *C. de Collat. fundor. n. 3.* si autem debitores contumaces sint seque impudenter opponant, ad solutionem cogendi sunt missione in possessionem, sequestratione fructuum, subhaftatione. Perez. *C. de Exact. Tribut. n. 17. seq.*

IV.

Officialis, qui debitum non exegit, ipse ad solutionem tenetur. Brunnem. *ad l. 7. C. de Exact. trib. §. 3.*

CAP. XXVI.

De Examine. Approbatione.

Axioma I.

Semel examinatus & approbatus, non est iterum examinandus. *l. licet. 12. C. de Assessor. vid. Barbof. in tract. Clausularum clausula. Si idoneus reperitur, ubi late.*

Limita in professore, qui semel assumptus, si postea minus idoneus reperitur, potest reprobari & removeri. Brunnem. *ad l. 2. C. de Profess. & med.*

II.

Miles & Athleta denum, si tertio victoriam reportavit, præfæcti militia nomen meretur & immunis à muneribus est. Studiosus, qui ter se ritè defendit, præmium meretur; in uno enim eruditionis specimine potest quis casu magis, quàm peritu, respondere. Perez. *Cod. de atbletiis n. 6. §. 9.* imò potest quis alio tempore promptius respondere, cum sæpe ex præfenti dispositione humorum alteretur animus. Brunnem. *ad l. un. Cod. eod.*

CAP. XXVII.

De Exceptione.

Axioma I.

Exceptio actionis est exclusio. *l. 2. de except.* intellige nimirum de mera & simplici, non verò de exceptione in se actionem vel accusationem continente. Casus in *l. quoniam Alexandrum 26.* & ibi omnes notant *C. de adult. Jas. in l. libertus. col. fin. ff. de in jus voc.* Hinc videmus, quod excommunicato & bannito permittatur excipere, & sic se purè & simpliciter defendere *cap. cum inter. de except.* agere verò vel reconvenire, vel excipere eo modo, ut reconventio ex exceptione resulter, non licet, juxta Innocent. *in cap. si vero de sentent. excomm.*

Ut tamen hæc se habeant, ratione tamen forma probandi reus dicitur actor, quoniam is non minus exceptionem quam actor intentionem.

probare debet. *l. 1. de except.* unde prosequi causam dicitur *in cap. 11. extra de except.*

Declara, Axioma verum esse, si actio strictè & propriè accipiat, secus si large: cum appellatio persecutionis omne remedium ordinarium & extraordinarium comprehendat. *l. pecunias 179. §. actiones 2. ff. de V. S. l. dolus 44. ff. mandat. vid. Lud. Gomez. ad §. superest. Instit. de action. num. 49.*

II.

Exceptiones nil aliud sunt quam defensiones, defensiones autem sunt juris naturalis. Roland. à Valle *consil. 3. n. 2. & consil. 12. n. 44. vol. 3.* Decian. *conf. 35. n. 47. vol. 1. & consil. 14. n. 84. vol. 3.* Menoch. *consil. 383. n. 4. vol. 4.* nec ipsi diabolo deneganda. Weseimb. *consil. 47. n. 177.* atque inde exceptiones dicuntur acquitare nisi. Cravett. *consil. 900. n. 29.* quæ mater exceptionum appellari solet. Menoch. *conf. 332. n. 4. vol. 4.* Roland. à Valle *conf. 35. n. 54. vol. 2.* Hermann. Vultej. *Consil. Marpurg. 20. n. 68.*

III.

Exceptio generica nullius est momenti, Bart. & Dd. *per il. text. in l. textores Titia 36. ff. de legat. 1. ubi & Alex. n. 2.* quanquam si à parte non opponatur, ea admittatur. Alex. *d. l. n. 3. vide. Vasq. lib. 2. contr. jur. cap. 32. n. 14.*

IV.

Exceptio regulæ una posita cæteræ exceptiones exclusæ arguuntur. *l. 12. §. idem 43. ff. de instrum. leg. quod & Cicero in orat. pro Balb. confirmat; ait enim, si exceptio fecit, ne liceat, ibi necesse est licere, ubi non est exceptum. Bocet. de investit. feud. cap. 4. n. 1.*

V.

Exceptiones dilatoriæ ante litem contestatam sunt opponendæ. *l. 19. C. de prob. l. ita demum 13. C. de procurat. Gail. 1. observ. 38. Myns. cent. 4. observ. 59. Donell. lib. 22. comm. 9. circ. fin. Cujac. lib. 13. observ. 34. Borcholt. consil. 4. assert. 29. Arum. disput. 19. exerc. 7. Matth. Steph. cent. 4. quest. illustr. 61. tit. c. Henon. in quest. controvers. disput. 22. n. 13.* post eam enim contestatam aut post statutum à iudice terminum ex non amplius recipiuntur. *cap. pastomlis C. de except. Intellige nimirum de dilatoriis iudicii, non de dilatoriis actionis & causæ, de qua agitur, veluti est exceptio de non petendo intra certum tempus; hanc enim proponi posse, lite demum contestata, sicut & reliquas peremptorias exceptiones, patet ex l. exceptionem 19. ubi Dd. C. de probat. vid. Myns. cent. 1. observat. 24. Weseimb. in part. ff. de exception. n. 10.*

VI.

Exceptionem in scriptis proponi necessum non est. Bart. *in l. scire oportet. ff. de excusat. tut. Cuman. in l. 1. de except. Vasq. 2. contr. jur. c. 32. n. 3.* nec requiritur in ea conclusio. Socin. *in d. l. 1. col. 2.*

VII.

Ad excipiendum quæ profunt, eadem proficiunt & ad replicandum. *l. 2. C. de jud. l. ult. C. de edend. Weseimb. 1. consil. 3. n. 15.*

VIII.

Quod non est exceptum, secundum regulam iudica-